

[Fisker.]

det muligt, at Staten selv kan optage billigere Laan. Jeg har forstaaet Ministeren saaledes, og jeg tror ogsaa, at det er rigtigt.

En yderligere Begrænsning af Rentesættelsen findes i Bestemmelserne i § 1 om, at Nedsættelse kun undtagelsesvis kan foretages for Laan med en fastsat Rente af under 5 pCt. p. a. Jeg vil herom sige, at det staar mig ikke ganske klart, hvad Hensigten er med denne Indsnævring af Nedsættelsesmuligheden, naar jeg sammenholder denne Bestemmelse med Ministerens Udtalelser ved Fremsættelsen, hvor han bl. a. udtalte — det staar Sp. 3993 —:

„..... jeg maa naturligvis sige, at det er min Hensigt at benytte Bemyndigelsen, hvis jeg faar den, til at flytte Renten ned paa disse Omraader til 4½ pCt.“

Og senere:

„Det er Meningen at udnytte Bemyndigelsen fuldt ud“.

Jeg kan ikke forstaa andet af disse Udtalelser end, at Ministeren overalt, hvor han ikke er bundet af Bestemmelserne i § 2, vil gøre de 4½ pCt. til Norm, hvad jeg ogsaa meget kan anbefale. Men hvis det er Tilfældet, forekommer det mig, at § 1, 2det Stykke, bør omredigeres.

Selv om Statens Udlaan ikke udgør nogen særlig stor Andel af det samlede Udlaan her i Landet, er der alligevel Tale om ret betydelige Beløb, der berøres af Lovforslaget, jeg tror noget over 20 Mill. Kr.; til Kommunerne til Iværksættelse af Arbejder er udlaant henimod 5½ Mill. Kr., der forrentes med 5½ pCt. p. a., til Mergelforetagender, Selskaber, Foreninger o. s. v., er udlaant 3,7 Mill. Kr. til en Forrentning af op til 6 pCt. For begge disse Arter af Udlaan bliver der altsaa Tale om en betydelig Rentesættelse. De øvrige Omraader, Lovforslaget beskæftiger sig med, omhandler 5 pCt.s Udlaan, saa Nedsættelsen her bliver altsaa ½ pCt. Men til Gengæld er der ogsaa her Tale om ret anseelige Beløb, saaledes for den sønderjydske Laanekasses Vedkommende alene 9 Mill. Kr.

I Lovforslagets sidste Paragraf, § 4, har Ministeren søgt Bemyndigelse til at yde Driftslaaneforeninger for saavel større som mindre Jordbrugere midlertidig Hjælp ved at fritage Foreningernes Medlemmer for Afdrag paa Laanene i indeværende og det kommende Aar. For de paagældende Laanere vil dette selvfølgelig være af væsentlig Betydning i en Tid, da Indtægterne svigter, og man vil ogsaa kunne vente, at denne Bestemmelse vil blive

modtaget med Tilfredshed fra alle Sider her i Salen. Det konservative Parti har jo for sit Vedkommende i de af Partiet for faa Dage siden her i Tinget forelagte Lovforslag vist, at de har Ønsker i samme Retning. Maa jeg for øvrigt sige om Bestemmelsen om den midlertidige Afdragsfrihed for Driftslaaneforeningerne, at den stærkt understreger Lovforslagets hele Karakter. Det er ikke alene præget af den nuværende økonomiske Situation, men det er saa at sige født af denne. De erhvervsmæssige Vanskeligheder, der er voksende som Følge af Forholdene paa de udenlandske Markeder, og som for Landbrugets Vedkommende nu har antaget krisemæssig Karakter, har naturligvis været en stærkt medvirkende Aarsag til de Overvejelser, der er gaaet forud for det foreliggende Lovforslags Udarbejdelse, saa meget mere som den langvarige Trækken Tov mellem Banker og Sparekasser om en Nedsættelse af Udlaansrenten, saa Renteniveauet herhjemme bragtes i Overensstemmelse med Udlandets, bedre i alt Fald end Tilfældet er nu, ikke har givet nævneværdige Resultater. Der er ingen Tvivl om, at der for Øjeblikket er for stor Afstand herhjemme mellem Udlaansrenten i Sparekasser og Banker og den saakaldte frie Markedsrente, og et Initiativ til at ændre det Misforhold, der her er til Stede, er et Indgreb i et i vide Kredse i Øjeblikket meget aktuelt Problem, et Problem, der møder os næsten paa ethvert Møde ude i Landet, som vi i disse Dage deltager i.

Der er heller ingen Tvivl om, at Banker og Sparekasser, som i de senere Aar har set Indskuddene vokse stærkt i Løb af den høje Indlaansrente, efterhaanden som Krisen — om den skal vare længe — medfører Indskrænkninger i Forbruget, i egen Interesse vil blive nødsaget til at lempe Kravene; men det vilde jo være en særdeles gavnlig Foranstaltning, om man allerede nu, hvor Trykket mange Steder begynder at gøre sig gældende, kunde gennemføre den Nedsættelse af Udlaansrenten, hvorom det samlede danske Landbrug for faa Dage siden har rejst Krav. Regeringen raader jo ikke, saaledes som Forholdene paa dette Omraade er tilrettelagt, over store Magtmidler; der er i det hele taget ikke levnet Statsmagten herhjemme megen Indflydelse paa noget saa overordentlig vigtigt for hele vort Erhvervsliv som Landets Pengevæsen. Men det glæder mig, at den høje Regering har været opmærksom paa dette Forhold og ikke alene ved det foreliggende Lovforslag, men ogsaa paa andre Omraader er gaaet i Spidsen og